

Kratkočasnica.

(Babilonska zmešnjava jezikov na Dunaji). Nek čevljarsk dečko, Čeh po rodu, terči na Dunaji memogredé v nekega Laha, ki ravno iz mavca (gipsa) vlite podobne na prodaj nosi, da se mu ena z glave zruši. Serdit zareži Lah na-nj: „maledetto Tedesco!“ Ta pa mu naseršen zaverne: „zatraceni Nemeč!“ Zraven sedeča branjevka pa se nad njima dêre: „Pake enk weiter, ungríše Pakaš!“

Novičar iz avstrijskih krajev.

Na Reki 18. avg. — Nič veselega, dragi bravec, ti nimam danes iz našega mesta povedati; naznaniti ti hočem temveč grozno novico, ki se je pripetila pretekli teden v Kostreni — še ne uro daleč od Reke. Prebivala je v majhni hišici kerčmarica s svojo hčerjo. Moža ni bilo doma, ker je daleč na morji v neki kupčijski ladji služil. Mati kerčmarica zgodaj vstane, ter pošlje svojo hčer po opravkih v Baker, in tako doma popolnoma sama ostane. Kar stopi v hišo neznan človek in kerčmarico umori. Prerezal je ubogi ženi vrat in na več krajih života jo je z ojštrim nožem prebodel. Ko je ravno zbežati se pripravljal, pride dekla kostrenskega duhovna po vina. Poterka na zaperte duri, ter kliče kerčmarico. Tolovaj ji odprè, pa tudi njo umori. Ta pa je bila zeló močna, da je ni mogel lahko užugati. Dolgo časa sta se pobijala, nazadnje dekla vendar omaga in mertva na tlapade. Hudodelnik uzame iz škrinje kakih 500 fl. in zbeži. Pravijo, da so morivca že ujeli; — poznali so ga po ranjenem perstu in izpuljenih laséh! — Poljski pridelki so letos tukaj slabi — vse vse je v silni suši zgorelo. J. Bile. *)

Iz Javorja na Gorenskem 14. avgusta. Veselega serca sem konec šolskega leta zapustil ljubljanske ozidja in mestni prah, ter se napotil proti svojemu rojstnemu kraju, kterege sem bil s spomladansko lepoto ozaljšanega zapustil. Veselo življenje je bilo zapaziti povsod, in to po vsi pravici, ker plodonosne kmetije, na katerih edino zidani so stebri sreče kmetiča, mu dovoljno obetajo poverniti veliki trud. Če pomislimo, kako so nekoliko let že pritiskale naše kraje piškave letine, se nobenemu ne bo čudno zdelo, če vidi občno zadovoljnost in veselje med ljudmi. Do zdaj že spravljeni pridelki so, kolikor je bilo upati, se dobro obnesli, ostali pa, in sadje razun češpelj, ktere je večidel hud mraz pokončal, obetajo tudi dobro letino, če nas mili Bog nesreče varuje. Kakor je preteklo leto huda suša tudi naše kraje dosti nadlegovala, tako nas letošnje razveseljuje pogostoma pohleven dež, ki vesele nade še bolj povišuje. Povedati bi se dalo še mnogo hvalovrednega in dobrega, pa saj se dobro že samo hvali. Da je pa tudi napak povsod dosti, mi bo vsak poterdil, ki se količkaj z ljudstvom pečá. Naj mi bo tedaj določen prostor, da priobčim eno, na katero vzlasti prosto ljudstvo le redko pazi; zapišem jo iz zgolj npravnega vzroka, da se popravi. Po drugih bližnjih, od nas le malo oddaljenih krajih, brez vsega premislika za prihodnost posekujejo gojzde; bati se je, da se bo pozneje še to obžalovalo, pa žalibag prepozno, ker občno pomanjkovanje derv se bo polagoma tudi tù tako pokazalo, kot po drugih krajih. Pač bi bilo želeti, da bi pooblastena gosposka temu ravnanju še do časa vprek stopila in s tem skerbela za naše potémstvo. — Zraven tega sem naletil na drugo, zares brezbožno ravnanje, ki je zrelo, da se kaznuje. Ko me nedavno peljá po opravljenih pot skozi nek gojzd, mi je bilo treba stopati po posekanem, na pol trohljenem drevju, ktero so že červiči pridno zglodali. Da je to zraven vsega tudi nevarno, gotovo vsak lahko razvidi. Sčasoma se bo merčes lotil tudi neposekanih, zdravih dreves, in

tako bode v nevarnosti celi gojzd; se vé da to ni tako urno, pa polagoma bi se vendar le pripetilo. Komur je ljubo se tega prepričati, naj v gojzdu, kjer se je enaka stvar že ugnjezdila, pogleda suhe proti nebu moleče drevesa, ki z žalostnim glasom pričajo krivdo neusmiljenca, ki si znabiti nehoté s takim ravnanjem škoduje. V obče rečem: Kjer pripuščajo obdelovanje gojzdov červičem, je žalostnega nasledka pričakovati. To naj bo rečeno vsem, ki gojzdnega drevja ali čislati ne vedó ali pa nočejo, kar je ostre kazni vredno. Z Bogom. Gr. Krek.

Z bleškega jezera 22. avg. zvéčer. §. — Poznaš li, predragi bravec, prekrasno „bleško jezero?“ Kar demant med kamni, kar rožica med cveticami, kar danica med zvezdami, kar punčica v očesu: to je v naši mili domovini „bleško jezero.“ Jasni plan vode, prijazni otok, zeleni okraji, ovenčani bregovi, stermi grad, veličanske planine, čisti zrak: to je ta čarobni kraj. — Da! bleško jezero je zibel veselja, naróčje národnosti, hram petja in zdravja vir! — Danes pa se posebno veselje razliva po prijaznem kraju. Obilna množica imenitnih gostov, gorenske gospóde in verlih rojakov je prišla obhajati danes tukaj rojstni god presvitlega Cesarja, ter mu skazati svojo udanost, zvestobo in ljubezen. Središče veselega obhajanja je gospod Malnerjeva gostivnica. Velika sobana je čudo lepo ozaljšana s cveticami, v kterih se odlikujete podobi vitežkega Cesarja in mile Cesarice. Zapustila je zdaj družba veselo sobano, kjer se je tombola igrala, in se vsipa po lepih potih ob obalu in na lahke ladjice jezerske. Kar hipoma švigne plameči raket proti nebu iz srede jezera; znamenje je to, da se prične lepa osvečava na ladii in druga na bleškem gradu: prva je bila napravljena od osnovavcov večerne veselice, druga od sedanjega posestnika gradú, gosp. Ruard-a, — prekrasna jedna in druga. Terpele ste celo uro in vmes so pokali možnarji z gradú. Glej! kak švigajo razni ognji in svečava v zraku, — kak se spreminjajo v mnogobrojni luči valovi, otok, obalo in veličanski grad; čuj! kak se zlega krik gledavcov in godba sumeča, ki se konča s slavno pesmijo cesarsko! Krasen večer! Malo krajev gotovo gotovo, v kterih bi se imenitni god vredneje praznovati mogel! Zdaj pa vse vre v sobano, ki je pripravljena za ples. Vidiš, kak se verstijo in vertijo čili plesavci in nježne plesavke, kak „pobirajo lahke stopince.“ Znotraj v gostivnici vse mergolí židane volje; zunaj pa potihne vse; plan jezera se vlega v mir, — le jek godbe in veselja iz sobane se pogubljuje po njem. V sobani pa se ravno vstavlja v red za četvorko (Quadrille), kar prihití pošta, in kmalo potem stopi okrajni predstojnik, gospod Košir v sredo in bere ravno od Njih ekscelencija deželnega gospoda poglavarja prejeta radostno novico, da mila Cesarica je sinčka porodila. Zdaj pa Slava-klicov in veselega vriska in ploskanja ni konca ne kraja; cesarska pesem zopet zadoní; vsi pričujoči pojejo jo nadušeni; z gradú pa se razlega strel sto- in enkrat. — Hvala in zahvala za napravo te veselice pa gré prečastitemu okrajnemu predstojniku, gosp. J. Košir-ju, kteri se tako iskreno prizadeva za srečo bleškega jezera in celega okraja, ki pridno oskerbljuje zložne poti (že prihodnje leto se bo menda naredila dolgo zaželjena prijazna pot poleg jezera krog in krog), stavi lepe mostove in previdno odpravlja to in uno napako, da čedalje bolj se prikupuje bleški kraj domačinom in ptujcom, kteri lepe denarce nosijo lesém. Letos je bilo tukaj mnogo imenitnih gostov vsakega stanú iz raznih daljnih krajev. Prišli so tudi dunajski naši dijaki (med njimi nadepolni pisatelji), ki so nas razveseljevali s prijjetnim petjem. Priserčno nas je veselilo tudi unidan sprejeti tù gosp. prof. Terstenjak-a in dr. Bleiweis-a, ki sta vesela obhodila velik del Gorenskega kakor poprej Notrajnskega. Mnogo družih inostranih učenih mož je obiskovalo že letos prelepo našo gorensko stran; med temi mi je neki, ki je že celo Evropo in tudi čezmorske kraje obhodil, naravnost

*) Poslani popis bomo natisnili berž ko bo mogoče.

Vred.

***) Stara skušnja.

rekel, da le malo je tako lepih krajev vidil kakor je naš gorenski kraj; tako krepkih ljudi na duši in telesu, kakor so Gorenci, pa celó celó malo. V taki hvali se potopi gerdo obrekovanje nekterih „touristov“, kateri „cum studio in odio“ vse černijo toliko bolj, če jim v zabavljicah njih še „sekundira“ kak ljubljansk neprijatelj domovine naše!

Iz Kamnika. Njih Veličanstvo, milostljivi Cesar Ferdinand in premila Cesarica Maria Ana so se v podeljevanji neštivilnih milih darov tudi kranjske dežele že zopet spomnili, in so k zidanju nove lokalijne cerkve sv. Neže na Selih pri Kamniku s tavžent goldinarji veliko pripomogli. Zato preveliko dobroto se ondašnje cerkveno predstojništvo Bogu in Njih Veličanstvoma drugače zahvaliti ni vedlo, kakor da se je na sv. Ane dan — v veseli god pobožne Cesarice — vsa soseska v cerkvi pri daritvi slovesne sv. maše sošla, za prevzvišenih dobrotnikov dušni in telesni blagor večnega Boga z ginjenim sercom molila in prosila, da bi se ta dobrotljivi dar enkrat v nezvenljivim vencu kakor najdražji in najžlahniši biser v nebeškem raji svetil!

Iz Ljubljane. Zopet si je domišljeval nek „Tourist“, — sedaj v „Oesterr. Ztg“ (od 11. avg. št. 181), — da bo dal Ljubljani in Krajncem eno pod nos. „Planlos in's Blaue muss der Lustreisende“ je njegov „Motto“; ker pa ni pristavil glagola „schreiben“, si ga moramo sami misliti, in po pravici. — V poterjenje tega povémo, kaj pravi med drugim o Ljubljani: „Es ist so still und finster dort, schon in der Dämmerung.“ (Tako tiho in tema je ondi že v mraku)! Gotovo so mu rojile Göthe-ve besede „Licht! mehr Licht!“ tako zlo po glavi, da mu je logika dala slovó, ali pa si je mislil, da je izvoljen, prinesiti Ljubljani in celi krajnski deželi kaj „von grosser Ventilation“, ktere tako zlo potrebujemo! Prav lepo se zahvalujemo gospodu „Bleistiftzeichner-ju“ za take „Ventilatione“; čez glavo jih že imamo v Ljubljani, kateri se z njim vred mislijo „für unfehlbar und unantastbar.“ — Tudi uboga Idrija mu je premalo „modern“ in za „seidene Gesellschaft zu unbequem zugänglich“! — Spodobilo bi se, da bi se tudi nemšk ljubljansk časnik včasih oglasil vsaj nekoliko, kadar se kakemu „Touristu“ poljubi šušmariti z našo deželo tako gerdo, kakor je pisaril oni v „Oesterr. Ztg.“ Ni ne vselej resničen arabski pregovor: „Schweigen ist Gold!“

Iz Ljubljane 22. avgusta. Danes zjutraj kmali po pêtih je grom kanonov z mestnega grada oznanil že davnej željno pričakovano novico, da se je avstrijskemu cesarstvu rodil cesarjevič naslednik. Kmali potem smo sledeči razglas Njih eksc. deželnega gospoda poglavarja brali po ulicah: „Prebivavcom ljubljanskega mesta! Po ravno zdaj prejetem telegrafnem naznanilu Njih eksc., gospoda ministra notranjih oprav, so Njih Veličanstvo Cesarica snoči 15 minut po 10. uri princa srečno rodili; prav dobro se imajo presvitla Cesarica kakor tudi novorojeni Cesarjevič. V Ljubljani 22. avgusta 1858 o pol dveh zjutraj. Gustav grof Chorinsky, c. k. poglavar.“ — Ob enajstih pred poldne je bila v stolni cerkvi slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo, pri kateri so bili pričujoči prevzvišeni deželni poglavar z vsemi višjimi c. k. vradniki, višji gospodje vojaškega stanú, mestni predstojnik z mestnimi svetovavci in magistratnimi vradniki, vodji ljubljanskih šol z mnogimi učniki in obila množica družih ljudi vseh stanov, ki so Vsegamogočnemu hvalo dali za preveseli prigodek. Berž po cerkvenem opravilu se je vsa tukaj zbrana množica gospodov korarjev in ces. vradnikov z mestno gosposko vred podala k prevzvišenemu deželnemu poglavarju, kteremu je dvorni svetovavec gospod grof Hohenwart z nadušeno besedo razodel čutila vseh nad radostnim prigodkom, in ga prosil, naj serčne vošila naznaniti blagovoli Njih Veličanstvu presvitlemu Cesarju, kar je blagi gospod berž storiti obljubil. Potem so še enkrat šli k deželnemu gospodu poglavarju mestni odborniki in magistratni vradniki s predstojnikom gosp. Gutman-om,

kteri mu je z iskreno besedo izročil Nju c. k. Veličanstvoma poklonjene vošila mestnih prebivavcov, zapisane v lično knjigo, ktere so se tako-le glasile: „Vaše c. k. Veličanstvi! Preveselo naznanilo, da se je Vašima Veličanstvoma rodil Cesarjevič naslednik, je tudi tukajšne stanovavce navdalo z nepopisljivo radostjo. Veselemu glasu milijonov in milijonov zvestih Avstrijanov so pridružili svoj glas tudi Ljubljancanje, kateri za imenitni dar zahvalujejo Vsegamogočnega iz celega serca. Naj Vsegamogočni cesarskega sina obdaruje z obilnostjo vseh svojih milost in naj mu podelí vso moč in krepost, s kterima se odlikuje presvitla habsburška rodovina, da bode cesarjevič naslednik brez vse nezgode dorastel, kadaj nastopil slavni prestol presvitlih svojih staršev in prededov, in poglavno to mesto objemal s tisto ljubeznijo, ktere je bilo vsigdar deležno. To so iskrene želje, ktere ob tej veseli priložnosti plantijo iz sere svojemu Cesarju in gospodu in vsi cesarski rodovini vseskozi zvesto udanih prebivavcov ljubljanskega mesta, in ktere na veke ugasnile ne bodo.“ Gospod deželni poglavar so radostni obljubili, to pismo berž na Dunaj poslati. Zvečer blizo do polnoči je bilo mesto razsvitljeno, ljučica pri ljučici je gorela v vsaki hiši; kakor pa se je med cesarskimi hišami odlikoval dom prevzvišenega našega gospoda deželnega poglavarja in za tem hiša deželne sodnije, tako je med hišami mestnjanov hiša mestne gosposke obračala oči vseh memogredočih na-se, ki je bila s krasnimi transparenti in drugo bleskajočo osvečavo tako olišpana, da se je zopet tako izverstno skazala kakor lani ob nazočnosti Nju Veličanstev v Ljubljani. Tako se je končal veseli dan, kteremu „Novice“ v imenu vsega slovenskega naroda stavijo pohleven spominek v pesmi, ki stoji na čelu današnjega lista in ki jo je zložil pesnik naš gosp. Fr. Malavašič.

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja. Njegova c. k. visokost, novorojeni cesarjevič, je dobil pri sv. kerstu 23. t. m. imena: **Rudolf, Franc, Korel, Jožef.**

— Presvitli cesar so ukazali, da naj se odloži vélika obertnijska razstava, ktera bi imela biti prihodnje leto na Dunaju. Kdaj bo, še ni znano.

— Po cesarkem ukazu od 1. avgusta t. l. se bodo prihodnje vse globe ali kazni v dnarjih, ktere so po postavah večje ali manje izmerjene, tako v novem dnarji plačevale, kakor v starem, to je: kdor je bil obsojen na pr. 5 fl. sedanjega dnarja plačati, bo imel prihodnje tudi 5 fl. novega dnarja globe dati.

— Vsled razpisa dnarstvenega ministerstva je prepovedano, orožje in streljivo iz cesarskih dežel v Bosno pošiljati in prodajati, dokler sedanje homatije ondi ne minejo.

— Ker se je prigodilo, da so ljudjé, kterim so bile pisma izročene, da bi jih na pošto nesli, marke z njih potergali in zopet prodali, bo prihodnje pripušeno, čez marko na pismo prilepljeno zapisati besedo: franco.

Iz Moravskega. Čez štiri leta bo tavžent let, kar je perva luč keršanske vere na Moravskem zasijala, ktero sta slovanska aposteljna sv. Ciril in Metodi tje prinesla. Da bi se ta tavžentletna obletnica obhajala slovesno kolikor bo moč, se je obernil prečastitljivi olomuški nadškof na svetega Očeta papeža v Rimu, in sveti Oče so ukazali zavoljo tega, kosti imenovanih svetih slovanskih aposteljnov poiskati. Kakor stare pisma pričujejo, sta bila nek v stari cerkvi sv. Klemena v Rimu pokopana. Učenemu starinarju je to opravilo izročeno, in dvomiti se ne dá, da se bodo našle kosti.

Iz Rusije. Brat je bilo v mnogih časnikih, da se Sebastopol zopet iz svojih podertin vdiguje. Pa to ni res. Mesto in njegove orjaške terdnjave so še vedno razdjane, kakor so jih Angleži in Francozi pustili, in nič se še ni zgodilo, da bi se sledi podertije zbrisali. Komaj sto-